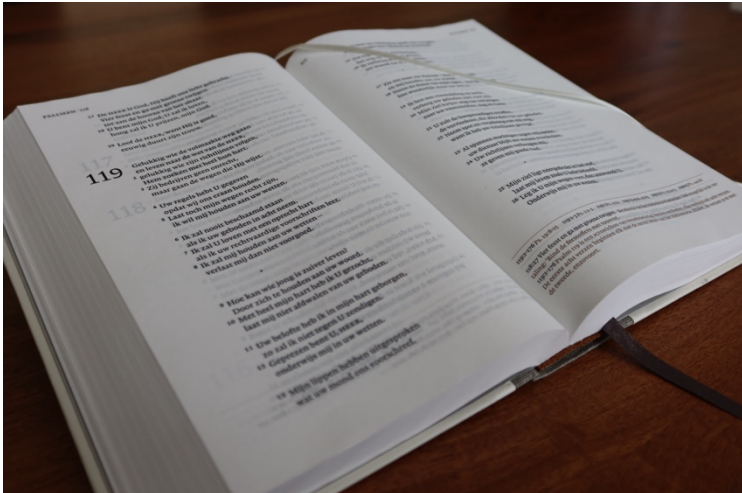

LEVEN UIT HET WOORD

*Herderlijk schrijven bij de invoering
van de NBV21 in de liturgie*

OUD-KATHOLIEKE KERK

Leven uit het Woord

Herderlijk schrijven

bij de invoering van de NBV21 in de liturgie

Aan de gelovigen, gastleden en vrienden
van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland:

Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de
Heer Jezus Christus!

Zusters en broeders,

Bij de aanvang van het kerkelijk jaar bieden wij u een
nieuw Lectionarium aan dat de Bijbel dichterbij brengt.
Vanaf deze Advent zullen we in onze kerkdiensten de
schriftlezingen horen uit de NBV21. Met het oog op de
liturgische setting kon de vertaling op enkele punten
worden aangepast. Buiten het gebruik in de liturgie be-
velen we het gebruik van de NBV21 zelf aan, bijvoor-
beeld voor persoonlijke overweging, gemeenschappelij-
ke Bijbelstudie of andere gebedsdiensten waarin niet het
leesrooster wordt gevolgd.

We verheugen ons met deze betrouwbare en verstaan-
bare Bijbelvertaling. Zo'n vertaling is-van levensbelang -
voor de Kerk. Door de woorden van profeten en aposte-
len, dichters en evangelisten ontdekken we hoe we zijn
opgenomen in het verbond van God met de mensen. In
het grote verhaal van de Heilige Schrift horen we hoe de

God van Israël in zijn Zoon Jezus Messias ons menselijke bestaan is komen delen. Met woorden uit de Bijbel vieren we de gemeenschap van de Kerk van alle tijden en plaatsen, die door zijn Woord en Geest wordt gesticht. Geïnspireerd door de getuigenissen uit de Bijbel heiligen wij ons leven door te zoeken naar gerechtigheid, vrede en vreugde in de heilige Geest.

Zo inspireren verhalen en getuigenissen uit de Bijbel mensen om het vol te houden te leven uit vertrouwen, vaak tegen de stroom in. Gods Woord geeft troost en bemoediging als het leven moeilijk is en zwaar valt. Het bevrijdt ons uit ons eenzame bestaan en voedt gemeenschap met God en met elkaar. Het is een lamp voor onze voet en het licht op onze weg naar Gods Koninkrijk dat geen einde kent.

*'t Woord des Heren is volmaakt,
krachtig tot bekering,
rijk voor wie naar wijsheid haakt,
vol van les en lering.
Blijdschap storten in het hart
Gods getuigenissen,
kracht in zwakheid, troost in smart
licht voor wie het missen.*

Nicolaas Beets (1814-1903)
bewerkt als OKG 211
naar Psalm 19

Afwegingen bij de keuze voor de NBV21

De Oud-Katholieke Kerk van Nederland en haar voorloper heeft van oudsher haar gelovigen opgeroepen *in* de Bijbel te lezen en daarmee ook *uit* de Bijbel te leven. Vanaf het einde van de zeventiende eeuw kwamen katholieke Bijbelvertalingen in omloop, waarvan die van Andreas van der Schuur (1658–1737) breed ingang vond. Zijn vloeiende en toegankelijke vertaalwerk, dat hoog aangeschreven staat om zijn dichtertelijke kwaliteit, bleef in de eeuwen daarna de oud-katholieke Bijbelvertaling.

In 1954 voerden de bisschoppen voor de lezingen uit het Oude Testament de ‘nieuwe vertaling’ in die het Nederlands Bijbelgenootschap in 1951 had uitgebracht. Deze werd in combinatie met een eigen oud-katholieke vertaling van het Nieuwe Testament gebruikt. Deze combinatie vormde de basis van het Lectionarium dat in 1993 samen met het Oud-Katholieke Kerkboek uitkwam, en waarin ook van andere vertalingen, waaronder met name de eerste uitgave van de Willibrordvertaling, gebruik wordt gemaakt.

Toen in 2004 de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) verscheen, gingen ook in onze kerk stemmen op om die vertaling te gaan gebruiken. De NBV werd toegejuicht omdat ze in de oecumene een brede ontvangst kreeg. Ook werd het meer gangbare moderne taalgebruik verwelkomd als een middel om de Bijbel voor een breder publiek toegankelijk en verstaanbaar te maken.

De oud-katholieke bisschoppen stelden zich aanvankelijk terughoudend op. Men erkende weliswaar de oecumenische prestatie die met deze vertaling was geleverd en de oprechte poging om de Bijbeltekst dichter bij de mensen te brengen, maar er bestonden ook flinke bezwaren tegen aspecten van de gebruikte vertaalmethode. Ook wilden de bisschoppen wachten op de ervaringen uit omgang met de nieuwe Bijbelvertaling alvorens te besluiten over het al dan niet invoeren ervan in de liturgie. Daartoe werd het lezen uit de NBV voor enkele parochies vrijgegeven.

Na twintig jaar kunnen we vaststellen dat de leeservaringen met de NBV in deze parochies veelal positief zijn. Bovendien heeft het Bijbelgenootschap naar veel van de bezwaren van lezers geluisterd. In 2021 verscheen na een zorgvuldig revisieproces een flink herziene versie: de NBV21. We zijn onder de indruk van de kwaliteit van deze vertaling, die niet alleen dichter bij de brontekst staat, maar ook mooier en consistentere is dan haar voorganger. Na een studieproces van drie jaar hebben we kunnen besluiten dat we de NBV21 kunnen vrijgeven en aanbevelen als Bijbelvertaling, niet alleen voor persoonlijk maar ook voor gemeenschappelijk gebruik in de kerk.

Waar dit de viering van de eucharistie betreft stelt dit een aantal aanvullende eisen. We zijn dankbaar dat we daartoe met een kleine werkgroep uit onze kerk en met steun van het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap aan een nieuw oud-katholiek lectionarium op basis van de

NBV21 kunnen werken. In overleg met het Bijbelgenootschap konden zoals gezegd voor deze uitgave enkele aanpassingen gedaan worden die voor het liturgisch gebruik in de katholieke traditie nodig zijn.

Zo kan nu de proeve van het Lectionarium voor het C-jaar op basis van de NBV21 voor liturgisch gebruik in de Oud-Katholieke Kerk met ingang van de eerste zondag van de Advent, 1 december 2024, ingevoerd worden. De komende twee jaar zullen de proeven voor het A-jaar en het B-jaar verschijnen, zodat we, *deo volente*, in 2027 met een definitief nieuw Lectionarium kunnen komen.

Het getuigenis van de Schrift

Het belang dat de bisschoppen aan een betrouwbare en verstaanbare Bijbelvertaling hechten vloeit voort uit onze manier van gelovig kerkzijn. De Bijbel is voor ons als kerk een geschenk dat getuigt van Gods liefde en trouw. De Schrift heeft woorden die spreken van mensen die, geraakt door de heilige Geest, hun leven lieten vormen door Gods roepstem. Ze getuigen dat God zich verplicht heeft trouw te zijn aan de mensen die Hij geroepen heeft. Door de Geest brengt Hij ook ons in beweging om het Woord te horen, te vieren en door te geven.

In de verhalen van het Oude Testament horen we hoe de Heer Israël roept om Zijn volk te zijn: geschapen naar zijn beeld en gelijkenis, bevrijd uit slavernij, en gezegend om tot zegen te zijn voor alle volken. Midden in hun strijd en hoop klinkt de belofte van de Messias.

In het Nieuwe Testament komt deze verwachting tot vervulling. Jezus Messias zegt: 'De Schriften getuigen over Mij' (Johannes 5,39). In Jezus' leven, sterven en verrijzen ontdekken wij hoe Gods liefde sterker is dan alles wat ons afhoudt van onze bestemming als mens.

De Bijbel opent ons ogen voor het leven in gemeenschap met God en elkaar. Gods Geest blijft ons uitnodigen om dit Woord niet alleen te horen en te lezen, maar het ook een bron van vreugde, kracht en hoop te laten zijn voor ons persoonlijk leven en als gemeenschap van gelovigen.

*Die chaos schiep tot mensenhand
die mensen riep tot zinsverband
Hij schreef, ons tot bescherming,
dit handvest van ontferming,
Hij schreef ons vrij met eigen hand.
Schrift die mensenoorsprong schrijft.
Woord dat trouw blijft.*

Huib Oosterhuis (1933-2023)
Schriftlied - OKG 793

Leven uit het Woord

De Schrift voedt ons gemeenschappelijke leven. De liederen die wij in de liturgie zingen en gebeden die wij gebruiken ontleen veel van hun inhoud aan de Bijbel. De prediking is het voortgaande getuigenis van de Bijbelschrijvers toegepast op de actualiteit en verstaanbaar voor hoorders van nu. Bij de bediening van de sacramen-

ten verkondigen wij het sterven en verrijzen van Jezus Christus als het geloof waardoor wij gered worden uit de verlorenheid van een gebroken wereld.

Met de NBV21 hebben we de kans de Schriften als nieuw te horen in onze eigen taal. De titel NBV21 verwijst niet alleen naar 2021, het jaar waarin de Bijbelvertaling verscheen, maar ook naar de 21ste eeuw waarvoor ze een verstaanbare vertaling wil bieden. We hebben als kerk de opdracht om het Woord telkens opnieuw zo te ontsluiten dat het betekenisvol is voor elke generatie. We stemmen daarom in met Matthijs de Jong, hoofd vertalen en bijbelwetenschap bij het NBG, die zei: 'Je ziet altijd ontwikkelingen op het gebied van taal, en bovendien eindigt onze zoektocht naar betekenis nooit. De Bijbelse tekst komt tot ons in een eeuwenlange geschiedenis van tekstuitleg. Het is een levende tekst. Je kunt wel zeggen: we komen niet aan die tekst, maar als de tijd verandert en de taal, de cultuur en de manier waarop lezers die tekst benaderen, dan vraagt dat toch weer om nieuwe vertalingen. Zo blijft het Woord dichtbij.'¹

Wij hopen dat de invoering van de NBV21 met vreugde in de parochies gepaard mag gaan. We verheugen ons er niet alleen over, dat we vanaf nu dezelfde Bijbel lezen als zoveel andere christenen met wie wij het geloof delen, maar we zien ook uit naar het voorgaand gesprek over de consequenties die wij verbinden aan het gezamenlijke lezen. Hoe komt het Woord dichtbij jou zodat het je hart

¹ *Nederlands Dagblad*, 3 februari 2023

richt op wat er werkelijk toe doet? En hoe voedt bij alles wat er gebeurt het Woord onze hoop dat Gods toekomst groter is dan ons verleden? Het is aan ons als hoorders van het Woord om hier van dag tot dag in woord en daad ons authentieke antwoord op te geven.

*Eens komt het grote licht,
het aardse boek gaat dicht,
dan zullen wij aanschouwen
met onbedekt gelaat
al wat geschreven staat;
geef ons op U te bouwen.*

Tom Naastepad (1921-1996)
OKG 797,4 naar Romeinen 15,4

Gegeven te Utrecht en te Haarlem op de feestdag van de
H. Andreas, apostel, de eerstgeroepene,

30 november 2024,

+ Barend Theodoor Wallet
Aartsbisschop van Utrecht

+ Dirk Jan Schoon
Bisschop van Haarlem

Praktische informatie

- **Invoering nieuwe Lectionarium:** Vanaf 1 december 2024, de eerste zondag van de Advent, vervangt het nieuwe Lectionarium op basis van de NBV21 – een proeve – het huidige groene Lectionarium in alle parochies en staties.
- **Publicatie:** De proeve is uitgegeven in een A4-cahierformaat en bedoeld voor gebruik op de lessenaar of ambo. Iedere kerkplek ontvangt er één.
- **Digitale versie:** Geestelijken en lectoren kunnen via de SharePoint ‘Liturgisch materiaal’ de digitale versie downloaden voor gebruik in liturgieboekjes (zie de map Eucharistieviering / Lectionarium NBV21). Gebruik de teksten uitsluitend voor de liturgie. Voor studiekringen adviseren wij een ingebonden NBV21.
- **Meelezen:** hoewel de schriftlezingen in de liturgie bedoeld zijn om te horen, stellen sommige gelovigen het op prijs deze mee te lezen. Nu de kleine groene boekjes hun functie verliezen, zouden parochies kunnen overwegen enkele uitgaven van de NBV21 voor dit doel aan te schaffen. Van vergelijkbare grootte als de groene boekjes is de paperback met deuterocanonieke boeken, <https://shop.bijbelgenootschap.nl/bijbels/nbv21/nbv21-paperback-met-dc>
- **Kerkbijbel:** het NBG biedt gemeentes en parochies nog steeds de mogelijkheid om gratis één Kerkbijbel per parochie aan te vragen. Ook als die niet voor de schriftlezingen in de zondagse liturgie gebruikt

wordt, kan zo'n Bijbel van grote waarde zijn bij andere gelegenheden in de parochie, zoals voor de schriftlezing tijdens gebedsdiensten of bij de opening of sluiting van andere bijeenkomsten. Informatie over de Kerkbijbel (met deuterocanonieke boeken) kunt u krijgen bij

lvdmeer@bijbelgenootschap.nl

- **Toekomstige leesjaren:** De komende jaren verschijnen proeven voor jaren A en B. Pas daarna verschijnt een definitief Lectionarium op basis van de NBV21. We raden aan de proefbundels niet in te binden, etc.
- **Opmerkingen en feedback:** Noteer eventuele opmerkingen of verbeterpunten voor de toekomstige versie en stuur deze aan buro@okkn.nl